

Næste skridt for at styrke systemet for forskningsinformeret velfærdsinnovation

I oktober 2024 afholdt Danmarks Forsknings- og Innovationspolitiske Råd (DFIR) årskonference med fokus på forskningsinformeret velfærdsinnovation i de danske kommuner. Konferencen viste, at der er en bred anerkendelse af nødvendigheden af at styrke systemet til at understøtte forskning og innovation til gavn for den kommunale sektor. Men også af at det ikke er nemt. DFIR har selv foreslået et konkret nyt forskningspolitisk instrument i form af en offentlig fond for forskningsinformeret velfærdsinnovation. Men for at sikre en optimal og realistisk strategi bør en bredere kreds af centrale aktører på længere sigt samles i et sammenhængende og formaliseret forløb. Dette brief opsummerer konferencens hovedbudskaber og inviterer til en videre drøftelse.

DFIR afsluttede i efteråret projektet *Forskningsinformeret velfærdsinnovation i kommunerne* med en rapport om,

hvordan man kan skabe et mere velfungerende system for at sikre en øget grad af forskningsinformeret innovation og praksis i de kommunale velfærds- og uddannelsesopgaver samt en årskonference med samme tema.

Konferencen kredsede om, hvordan man på bedste vis kan bedrive gode forskning-praksissamarbejder med henblik på at udvikle innovative løsninger og tilgange med og til gavn for kommunerne og dermed borgerne. Det kræver dels samklang mellem forskningen og vilkårene i praksis, dels brobygning og kloge finansieringsmodeller, der tilgodeser behovene i praksis.

Praksis og forskning er begge vidensfelter. De skal bringes i spil med hinanden. Det er ikke forskning, der skal fortælle sandheden. Forskningen kommer med forstyrrelser. Dorte Caswell, Aalborg Universitet.

Repræsentanter fra forskellige organisationer, derunder kommuner, professionshøjskoler, universiteter, fonde, fagforeninger, NGO'er og tænketanke drøftede på konferencen, hvordan de danske borgere kan få endnu klogere social- og sundhedstilbud, beskæftigelsesindsatser, dagtilbud og skolegang. For DFIR var dagens hovedbudskab,

at denne samtale bør fortsætte for at styrke den forskningsinformerede velfærdsinnovation i kommunerne.

Hvordan laver vi god, praksisinitieret forskning og innovation til gavn for borgerne?

Bestræbelser på at fremme forskningsinformeret innovation i kommunerne rummer en række svære spørgsmål og udfordringer. Overordnet handler de om, hvordan man sikrer ligeværdige samarbejder mellem forskning og praksis, når to forskellige verdener med vidt forskellige incitamentsstrukturer og rammebetingelser skal mødes.

Til at kaste lys over disse spørgsmål havde DFIR inviteret Dorte Bleses (Aarhus Universitet), Dorte Caswell (Aalborg Universitet), Frank Ebsen (Københavns Professionshøjskole), Vibeke Koushede (Københavns Universitet), Tobias Højgaard Lindeberg (Tænketanken DEA) og Carsten Strømbæk Pedersen (VIVE).

Det er bøvlet og det tager lang tid. Vibeke Koushede, Københavns Universitet

Som veje frem pegede talerne navnlig på langvarige, principbaserede og kontekstsensitive indsatser og en beständig og jævnbyrdig dialog mellem forskere og praktikere med plads til den professionelle dømmekraft, samtidig med at der på begge sider skal være ledelsesinvolvering. Eksempler på konkrete instrumenter var roadmaps, vidensmæglere i praksis, kombinationsstillinger samt bedre forskningsinfrastruktur. Endelig kan institutioner dedikeret til at indgå i forskning-praksissamarbejder, f.eks. universitetsdagtilbud og -skoler, være mulige "laboratorier".

Bedre brobygning

For at forskning og innovation i højere grad informerer og bliver informeret af praksis er det nødvendigt med den rette infrastruktur til at bygge bro mellem de to verdener. Derfor var Tine Curtis (Center for Sundt Liv og Trivsel), Monica Fosnes Petersson (KS, Norge), Stine Kart Skytte (Roskilde Kommune) og David Budtz Pedersen (Aalborg Universitet) inviteret til at drøfte, hvordan vi får gode modeller for brobygning mellem forskning og praksis.

Det er ikke altid let for praksis at identificere forsknings- og innovationsbehov og at få kendskab til og prioritere i eksisterende forskning og lovende nye forsknings- og innovationsprojekter. Omvendt er forskerne ikke altid i

stand til at foretage en frugtbar skelnen mellem, hvad der er egentlige behov i praksis, og hvad der er mere forskningsinterne behov, ej heller fuld forståelse for den ofte komplekse virkelighed i praksis.

Forskerne skal også være interesserede i at ændre noget. Den forskningsinformerede innovation skal være behovsdrevet og passe til vores virkelighed. Stine Kart Skytte, Roskilde Kommune.

Videnskapaciteten i kommunerne bør institutionaliseres. Kommunernes medfinansiering og indflydelse på samt tid til at fagprofessionelle indgår i forskning-praksissamarbejder skal sikres. Og så eksisterer der allerede en del forskningsviden, som de fagprofessionelle ikke altid anvender grundet stærkt begrænsende vilkår.

Hvordan finansierer vi forskningsinformeret velfærdsinnovation klogt?

Finansiering af forskningsinformeret velfærdsinnovation i kommunerne er ikke ligetil. Det sidste panel præsenterede forsøg på og former for alternative vurderingskriterier og -paneler til udmøntning af midler til kommuneret, praksisinitieret forskning og innovation. Nogle af paneldeltagerne var skeptiske over for DFIR's anbefaling om at oprette en ny offentlig forsknings- og innovationsfinansierende fond. De foreslog i stedet at oprette et videnscenter for omsætning af forskning og innovation, eller at lade DFF varetage udmøntningen.

Agi Csonka (Partnerskab for Børneforskning), Søren Seritzlew (Danmarks Frie Forskningsfond), Ole Johan Borge (Norges Forskningsråd), og Henrik Tronier (VELUX FONDEN), bidrog til denne drøftelse.

Visioner for fremtiden

Som afslutning på konferencen havde DFIR inviteret Christian Harsløf (KL) og Jesper Fisker (Kræftens Bekæmpelse) til et interview om visioner for fremtiden. Den kommunalt

Forskning vil kunne få en kolossal betydning for vores velfærdspraksis. Jesper Fisker, Kræftens Bekæmpelse.

rettede forskning og innovation skal styrkes ved at rykke den tættere på praksis i alle henseender. Der skal være en klar politisk stillingtagen til kommunernes bidrag til forskning og innovation. Kommunerne skal have retten til at definere problemer og forskningsspørgsmål. Samarbejdet mellem professionshøjskoler og kommuner skal styrkes. Og så skal der altid følge forskningsmidler med fremtidige velfærdsreformer.

Fortsættelse af samtalerne om forskningsinformeret velfærdsinnovation i kommunerne

DFIR vil i samarbejde med KL følge op på konferencen ved at invitere til et indledende højniveaumøde i foråret 2025.

DFIR mener, at det på længere sigt er nødvendigt, at en bred kreds af relevante aktører går sammen for at formulere anbefalinger til en strategi for forskningsinformeret velfærdsinnovation i kommunerne. Sådanne tværgående drøftelser kan formaliseres igennem et egentligt råd for forskningsinformeret kommunal velfærdsinnovation efter inspiration fra Life Science Rådet, som lagde grundstenene til Life Science Strategien fra 2024.

Der er behov for en klar politisk stillingtagen til, om kommunerne skal bidrage til forskningen. Christian Harsløf, KL.

Forskningsreserven 2025

Partierne bag Forskningsreserven 2025 har anerkendt behovet for et fremtidigt fokus på rammerne for udmøntning af midler til praksisnær og anvendelsesorienteret forskning samt anvendelse og implementering heraf, inkl. til innovative løsninger på velfærdsområdet. Forskningsreserven 2025 øremærker anslået 200 mio. kr. til forskning med relevans for kommunernes opgavevaretagelse.¹

Læs mere

Læs mere om projektet Forskningsinformeret velfærdsinnovation i kommunerne [her](#), hvor du kan finde rapporten og programmet for DFIR's årskonference 2024.

Yderligere oplysninger

Frede Blaabjerg
Formand for DFIR
Telefon: 21 29 24 54
Mail: fbl@et.aau.dk

Steffen Bohni
Leder af DFIR's projekt Forskningsinformeret velfærdsinnovation i kommunerne
Telefon: 61155366
Mail: sbn@nfa.dk

Noter

¹ Aftaler om fordeling af forskningsreserve mv. i 2025 (2024), s. 3.